

Dziennik Ustaw

Warszawa, dnia 29 września 2004 r. Nr 212, Poz. 2153

ROZPORZĄDZENIE

MINISTRA KULTURY

z dnia 25 sierpnia 2004 r.

w sprawie organizacji i sposobu ochrony zabytków na wypadek konfliktu zbrojnego i sytuacji kryzysowych

Na podstawie art. 88 ust. 2 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. Nr 162, poz. 1568 oraz z 2004 r. Nr 96, poz. 959) zarządza się, co następuje:

§ 1. 1. Ochrona zabytków, na wypadek konfliktu zbrojnego i sytuacji kryzysowych, polega na planowaniu, przygotowaniu i realizacji przedsięwzięć zapobiegawczych, dokumentacyjnych, zabezpieczających, ratowniczych i konserwatorskich, mających na celu ich uratowanie przed zniszczeniem, uszkodzeniem lub zaginięciem.

2. Przedsięwzięcia określone w ust. 1 są realizowane poprzez:

- 1) zapobieganie i prowadzenie prac przygotowawczych - w czasie poprzedzającym wystąpienie konfliktu zbrojnego lub sytuacji kryzysowej;
- 2) podwyższenie gotowości - wprowadzanej w okresie narastania bezpośredniego zagrożenia przez właściwe organy kierowania kryzysowego, określone w art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 18 kwietnia 2002 r. o stanie klęski żywiołowej (Dz. U. Nr 62, poz. 558 i Nr 74, poz. 676);
- 3) reagowanie - w czasie wystąpienia i trwania konfliktu zbrojnego lub sytuacji kryzysowej;
- 4) zabezpieczenie i dokumentowanie - po ustąpieniu konfliktu zbrojnego lub sytuacji kryzysowej.

3. Zapobieganie i prowadzenie prac przygotowawczych obejmuje w szczególności następujące przedsięwzięcia i czynności:

- 1) opracowanie planów ochrony zabytków na wypadek konfliktu zbrojnego i sytuacji kryzysowych, jeżeli nie zostały one opracowane wcześniej, oraz ich aktualizację;
- 2) kontrolę i doskonalenie stanu technicznego zabytków;

- 3) instalowanie i utrzymywanie w sprawności urządzeń i systemów zabezpieczenia zabytków, w tym sygnalizacji wykrywania i alarmowania;
- 4) wykonywanie ewidencji i dokumentacji zabytków podlegających ochronie;
- 5) projektowanie i wykonywanie inżyniersko-technicznych prac zabezpieczających przy zabytkach, takich jak:
  - a) podwyższenie klasy odporności ogniowej i poprawa właściwości konstrukcyjnych,
  - b) zabezpieczenia przed skutkami wybuchów, wichur, śnieżyc, powodzi lub zalania z innych przyczyn, osunięć lub zapadnięć gruntu,
  - c) obudowa lub osłona fragmentów szczególnie wartościowych i narażonych na destrukcję.

4. Podwyższenie gotowości obejmuje następujące czynności:

- 1) demontaż i ukrycie najcenniejszych detali architektonicznych i elementów wyposażenia;
- 2) przygotowanie i rozmieszczenie znaków Konwencji o ochronie dóbr kulturalnych w razie konfliktu zbrojnego wraz z Regulaminem wykonawczym do tej Konwencji oraz Protokołem o ochronie dóbr kulturalnych w razie konfliktu zbrojnego, podpisanej w Hadze dnia 14 maja 1954 r. (Dz. U. z 1957 r. Nr 46, poz. 212), zwanej dalej "Konwencją haską";
- 3) zgromadzenie i utrzymywanie w gotowości urządzeń, sprzętu, narzędzi, opakowań, materiałów niezbędnych do wykonania prac zabezpieczających i działań ratowniczych;
- 4) zorganizowanie systemu monitorowania zagrożeń, alarmowania i powiadamiania;
- 5) wyznaczenie i przygotowanie zespołów ludzkich do prac zabezpieczających i działań ochronnych;
- 6) zorganizowanie współdziałania właścicieli, zarządców i Użytkowników zabytków, zwanych dalej "kierownikami jednostek organizacyjnych", organów administracji publicznej, specjalistycznych służb, jednostek i instytucji, Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej oraz wolontariatu.

5. Podczas reagowania prowadzi się akcje ratownicze oraz udziela pomocy jednostkom ratowniczo-gaśniczym.

6. Zabezpieczenie i dokumentowanie obejmuje:

- 1) zabezpieczenie zabytków przed dalszą destrukcją po ustąpieniu bezpośredniego zagrożenia;
- 2) dokumentowanie zdarzeń, strat i podjętych działań;
- 3) informowanie właściwych organów administracji publicznej, w szczególności wojewódzkiego konserwatora zabytków oraz organów założycielskich o stratach, podjętych działaniach i ewentualnych potrzebach pomocy.

7. Ochrona zabytków ruchomych polega ponadto na podjęciu, w zależności od sytuacji i posiadanych możliwości, następujących czynności:

- 1) zabezpieczenia ich przed zniszczeniem lub uszkodzeniem, w miejscu stałego przechowywania, oraz na zorganizowaniu stałego dozoru;
- 2) przemieszczenia do innych, przygotowanych pomieszczeń jednostki organizacyjnej;
- 3) rozśrodkowania zabytków do innych wytypowanych i przygotowanych obiektów w tej samej miejscowości;
- 4) ewakuacji do wyznaczonych i uprzednio przygotowanych obiektów poza miejscowością ich stałego przechowywania, jeżeli nie ma możliwości ich

właściwego zabezpieczenia na miejscu lub w tej samej miejscowości, oraz zapewnienia stałego dozoru;

- 5) ewakuacji najcenniejszych zabytków za granicę w przypadku konfliktu zbrojnego;
- 6) przyjmowania, na wniosek właściciela lub posiadacza, cennych zabytków na czasowe przechowanie przez publiczne jednostki organizacyjne kultury.

8. W odniesieniu do zabytku ruchomego, znajdującego się czasowo poza jednostką organizacyjną, kierownik tej jednostki podejmuje decyzję dotyczącą zwrotu zabytku lub pozostawienia go w miejscu czasowego przechowywania.

§ 2. Działania, o których mowa w § 1, realizują, w ramach zadań obrony cywilnej, organy administracji publicznej odpowiednich stopni i kierownicy jednostek organizacyjnych posiadających zabytki, przy użyciu środków finansowych posiadanych przez te jednostki.

§ 3. 1. Organizację i sposób ochrony zabytków, na wypadek konfliktu zbrojnego i sytuacji kryzysowych, planuje się w jednostkach organizacyjnych posiadających zabytki oraz na poszczególnych stopniach administracji, ujmując stan zasobu podlegającego ochronie, zagrożenia, zamiar działania, sposób realizacji, niezbędne siły i środki oraz czas i koszty wykonania w sporządzanych w tym celu następujących dokumentach:

- 1) planie ochrony zabytków jednostki organizacyjnej;
- 2) gminnym planie ochrony zabytków;
- 3) powiatowym planie ochrony zabytków;
- 4) wojewódzkim planie ochrony zabytków;
- 5) krajowym planie ochrony zabytków.

2. Plany ochrony zabytków, o których mowa w ust. 1, sporządza się odpowiednio do przewidywanych i realnych zagrożeń, w szczególności na wypadek:

- 1) pożaru;
- 2) powodzi, ulewy lub zalania z innych przyczyn;
- 3) wichury;
- 4) katastrofy budowlanej, awarii technicznej, chemicznej;
- 5) demonstracji i rozruchów ulicznych, rabunku lub aktu wandalizmu;
- 6) ataku terrorystycznego;
- 7) konfliktu zbrojnego.

3. Plany ochrony zabytków zawierają w szczególności:

- 1) informacje niezbędne do realizacji prac przygotowawczych oraz sprawnego koordynowania i zarządzania ochroną w poszczególnych etapach działania;
- 2) wykaz osób uprawnionych do podejmowania decyzji i kierowania ochroną;
- 3) wyszczególnienie sposobów przepływu informacji na wszystkich stopniach zarządzania.

4. W razie zaistnienia konfliktu zbrojnego lub sytuacji kryzysowej, gdy planowane prace związane z ochroną zabytków nie zostały w całości wykonane, kierownik jednostki organizacyjnej posiadającej zabytki zabezpiecza je w sposób doraźny przed zniszczeniem, uszkodzeniem lub zaginięciem.

5. Plany ochrony sporządza się według "Instrukcji przygotowania i realizacji planów ochrony zabytków na wypadek konfliktu zbrojnego i sytuacji kryzysowych", stanowiącej załącznik do rozporządzenia.

§ 4. 1. Plan ochrony zabytków jednostki organizacyjnej na wypadek konfliktu zbrojnego i sytuacji kryzysowych opracowuje kierownik jednostki organizacyjnej posiadającej zabytki, w uzgodnieniu z wojewódzkim konserwatorem zabytków, oraz przedstawia do zatwierdzenia wójtowi (burmistrzowi, prezydentowi miasta).

2. Gminny plan ochrony zabytków na wypadek konfliktu zbrojnego i sytuacji kryzysowych opracowuje wójt (burmistrz, prezydent miasta); plan ten podlega uzgodnieniu z wojewódzkim konserwatorem zabytków oraz właściwym terenowym organem obrony cywilnej na obszarze powiatu.

3. Powiatowy plan ochrony zabytków na wypadek konfliktu zbrojnego i sytuacji kryzysowych opracowuje starosta; plan ten podlega uzgodnieniu z wojewódzkim konserwatorem zabytków oraz właściwym terenowym organem obrony cywilnej na obszarze województwa.

4. Wojewódzki plan ochrony zabytków na wypadek konfliktu zbrojnego i sytuacji kryzysowych opracowuje wojewódzki konserwator zabytków, w uzgodnieniu z wojewodą i Szefem Obrony Cywilnej Kraju.

5. Krajowy plan ochrony zabytków na wypadek konfliktu zbrojnego i sytuacji kryzysowych opracowuje minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego.

§ 5. 1. Plany ochrony zabytków są integralną częścią planów obrony cywilnej i podlegają corocznej aktualizacji w terminie do dnia 31 marca każdego roku, według stanu na dzień 31 grudnia roku poprzedniego.

2. Plany ochrony zabytków opracowuje się:

- 1) na poziomie jednostki organizacyjnej w trzech egzemplarzach, z tym że:
  - a) pierwszy egzemplarz pozostaje u opracowującego,
  - b) drugi egzemplarz przekazuje się właściwemu terenowemu organowi obrony cywilnej,
  - c) trzeci egzemplarz przekazuje się właściwemu organowi ochrony zabytków;
- 2) na poziomie gminy i powiatu w dwóch egzemplarzach, z tym że:
  - a) pierwszy egzemplarz pozostaje u opracowującego,
  - b) drugi egzemplarz przekazuje się właściwemu wojewódzkiemu konserwatorowi zabytków;
- 3) na poziomie województwa w dwóch egzemplarzach, z tym że:
  - a) pierwszy egzemplarz pozostaje u opracowującego,
  - b) drugi egzemplarz przekazuje się ministrowi właściwemu do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego;
- 4) na poziomie kraju w dwóch egzemplarzach, z tym że:
  - a) pierwszy egzemplarz pozostaje u opracowującego,
  - b) drugi egzemplarz przekazuje się Szefowi Obrony Cywilnej Kraju.

3. Części planów ochrony zabytków zawierające informacje, których ujawnienie mogłoby przynieść szkodę chronionym zabytkom, w tym zwłaszcza dane dotyczące organizacji ochrony zabytków o szczególnym znaczeniu dla dziedzictwa narodowego, na wypadek konfliktu zbrojnego i sytuacji kryzysowych, podlegają ochronie na podstawie przepisów ustawy z dnia 22 stycznia 1999 r. o ochronie informacji niejawnych (Dz. U. Nr 11, poz. 95, z późn. zm.2)).

§ 6. 1. Za organizację, koordynację współdziałania oraz kierowanie pracami przygotowawczymi w zakresie ochrony zabytków, na wypadek konfliktu zbrojnego i sytuacji kryzysowych, są odpowiedzialni, działający w porozumieniu z właściwymi organami obrony cywilnej, kierownicy jednostek organizacyjnych i organy sporządzające plany ochrony zabytków lub upoważnieni przez nich pracownicy.

2. Organy administracji publicznej zapewniają przygotowanie i realizację przewidzianych działań w zakresie ochrony zabytków, na wypadek konfliktu zbrojnego i sytuacji kryzysowych, zgodnie z posiadaną właściwością.

§ 7. Plany ochrony zabytków, o których mowa w § 3, sporządza się w nieprzekraczalnym terminie 9 miesięcy od dnia wejścia w życie rozporządzenia.

§ 8. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Bez załączników